

Tema aften for den Nordjyske kredsforening

Fagcenter for Autisme og ADHD
Socialpædagog Maria Hansen

Hvad er Autisme og ADHD

- En neuro biologisk udfordring – det sker i hjernen, vi ser det på adfærden
 - Gener – arvelighed - køn
 - (kost, kemi, miljø, opdragelse)
- Har man mødt 1 menneske med autisme/ADHD, har man mødt 1 menneske med autisme/ADHD

Autismespektrumforstyrrelser

- **Infantil autisme**, betyder tegn set før 3 år. Ofte laverer mental udviklingsniveau
- **Atypisk autisme**, betyder ofte at barnet ikke opfylder alle kriterier eller at der ikke er set tegn før det 3 år
- **Aspergers syndrom**, tegn først set efter 4-6 år. Normalt til godt begavet men med specifikke indlæringsvanskeligheder
- **GUA, GUU** (gennemgribende udviklingsforstyrrelser anden og uspecificeret)
 - **NLD** (Non verbal learning disorder)

ADHD

ADHD giver ofte problemer med at opfatte, fortolke, huske, planlægge og orientere sig.

Man taler om tre forskellige typer af ADHD:

ADHD – med overvejende opmærksomhedsforstyrrelse

ADHD – med overvejende hyperaktivitet og impulsivitet

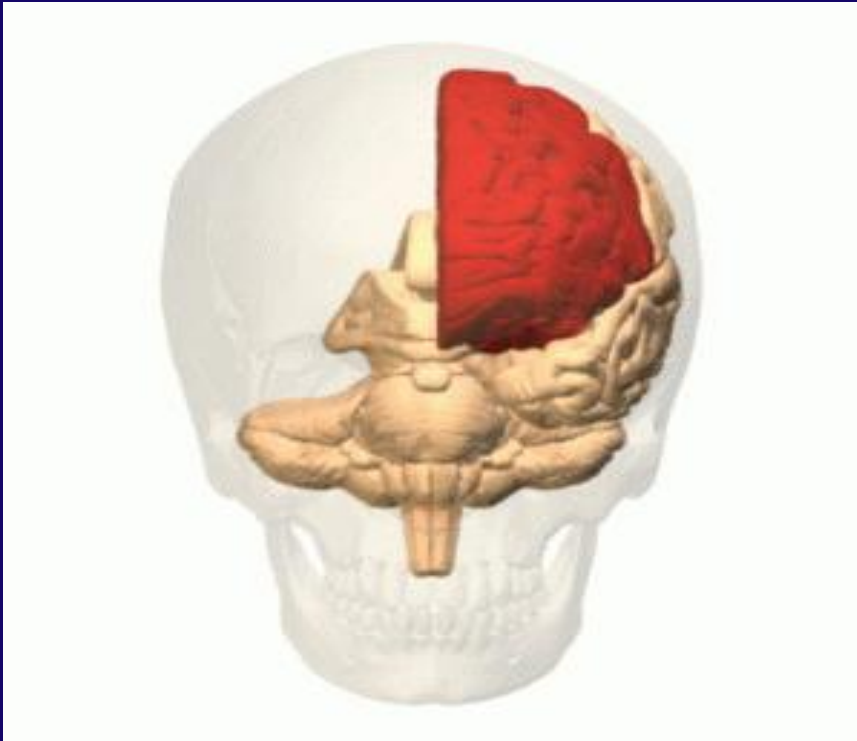
ADHD – kombineret type med såvel opmærksomhedsforstyrrelse som hyperaktivitet og impulsivitet.

Diagnosen: adfærd skal ses før 12 år. Se altid på adfærd i alle barnets relationer. Skole, hjem, hos mor, far, bedsteforældre o.s.v.

**Aalborg
Kommune**

Hjernen: Frontallappen

Frontallappens funktioner
omfatter:

Motorisk kontrol

Sprog

Opmærksomhed

Planlægning

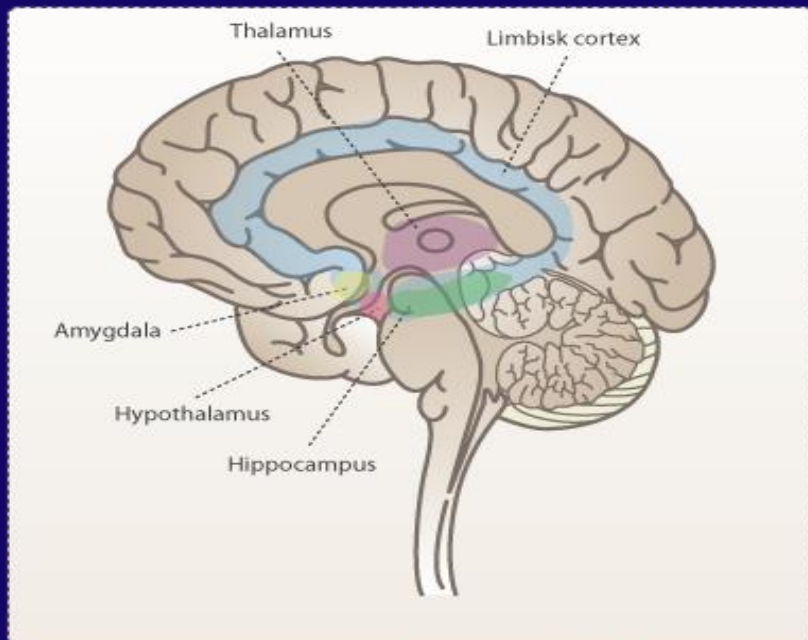
Hukommelse

Bevidst tankegang

**Aalborg
Kommune**

Hjernen: Det limbiske system

Det limbiske system lærer ved at kopiere eller tage et aftryk af situationer og adfærd.

Det limbiske system lærer ved følelsesmæssig påvirkning.

Vi lærer hurtigst og dybest i det limbiske system.

Det er fra det limbiske system vi reagerer. Det vil sige handler automatisk.

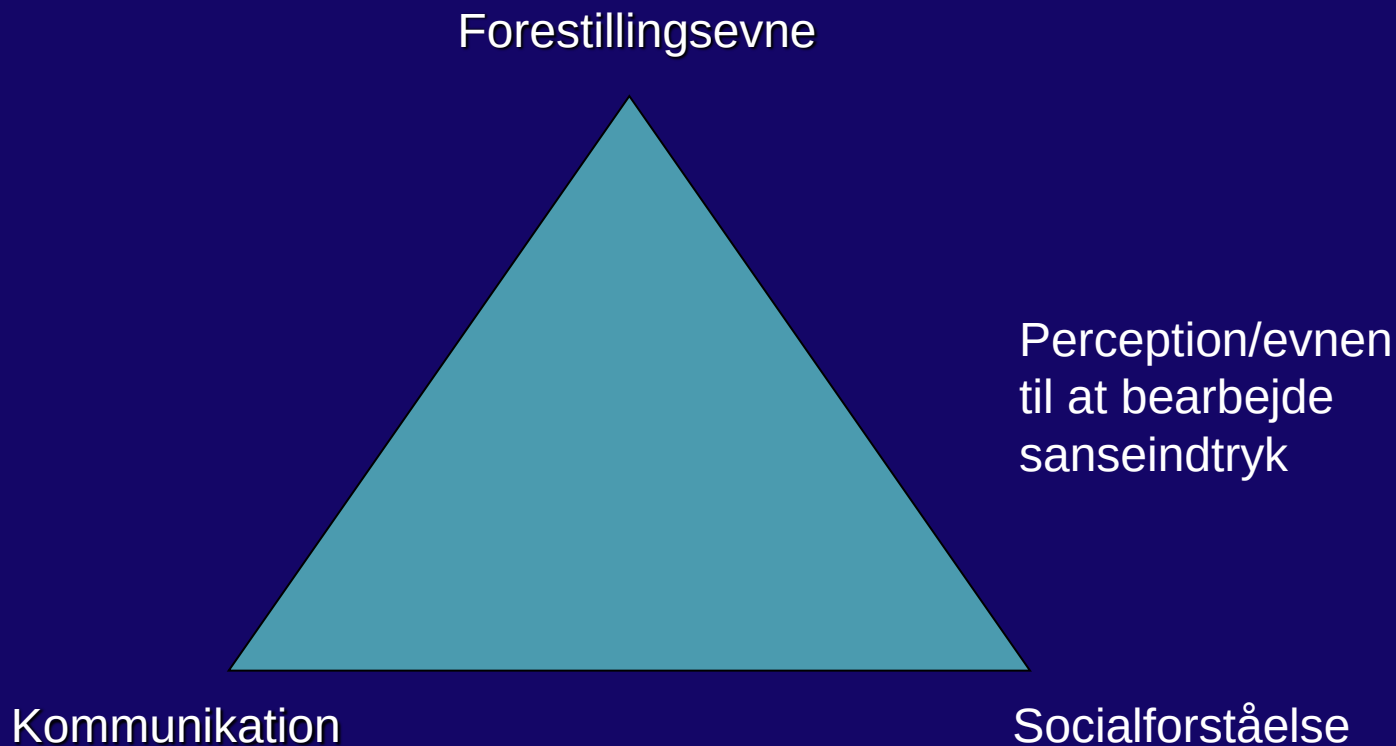
Det er også kamp/flugt reaktionerne fra det limbiske system der giver os oplevelsen af stress.

**Aalborg
Kommune**

Trianden af dysfunktioner

Kvalitative afvigelser indenfor:

Kommunikation

Har anderledes brug af blik kontakt

Har ingen, - anderledes, - forsinket eller særpræget, sprogudvikling

Kan bruge tillærte vendinger i kommunikationen uden at forstå den dybere betydning

Bruger eventuelt tale der ikke har et kommunikativt sigte

Kan have ringe brug af gestus, mimik og sproglig intonation

Har muligvis et grammatisk korrekt sprog, men har problemer med sprogets betydningsindhold og korrekte brug afhængig af situationen

Har svært ved at opfatte overførte betydninger, metaforer, ironi osv.

Opfatter ofte det talte sprog uhyre konkret.

Har svært ved eller kan slet ikke indgå i Small talk – hygge snak

Forestillingsevnen

Vanskeligheder med at forestille sig, hvad der ligger bag den bogstavelige information
– at forestille sig at en genstand kan være noget andet end det umiddelbart tager sig ud, eller at et ord kan have en anden betydning end den umiddelbart konkrete betydning

Kan typisk ikke ”lade som om”

Kan have vanskeligheder med udvikling af symbolsk leg og rolleleg
– oftest er barnet tiltrukket af fysiske egenskaber ved legegenstandene, af konstruktionslege og af lege med klare regler og forløb. Tilsyneladende fantasifulde lege er oftest kopier af film eller historier, barnet har set og hørt tidligere

Kan have svært ved selv at finde på og at forestille sig forskellige muligheder

Foretrækker bl.a. derfor et indsnævret repertoire af stereotype, repetitive adfærdsmønstre og / eller interesser

Socialforståelse

Vanskeligheder med at forstå andres hensigter og motiver – det kan siges at være ”blind for andres sind”

Kan ikke umiddelbart aflæse kropssprog og ansigtsmimik

Mangler generel forståelse for og indsigt i almindelige sociale ”spilleregler” og omgangsformer

Har derfor svært ved at aflæse sociale situationer – må i bedste fald ”stave sig igennem” forståelsen af sociale sammenhænge pga. mangelfuld umiddelbar fornemmelse

Bruger ofte andre funktionelt i stedet for relationelt

Kan fremtræde som om barnet kun tænker på sig selv, egoistisk

Befinder sig bedst med kendte mennesker og i velkendte aktiviteter

Har svært ved at genkende og forstå følelser hos både andre og sig selv

Evnen til at bearbejde sanseindtryk

Dufte

Smage

Konsistens

Følelser på krop af tøj, syninger, berøring, kulde/varme

Lyde

Synsindtryk

**Aalborg
Kommune**

Andre diagnoser/ komorbiditet

Mentalt udviklingsniveau

ADHD

OCD tvangshandlinger

Tourette ukontrollable ydre ticks, bevægelser eller lyde/ord eller indre ticks

Angst

Depression

Epilepsi

Stress

Søvnforstyrrelser

Spiseforstyrrelser

Skizofreni

Hjæææææælp

Pædagogiske metoder:

Grundig udredning og forståelse af den enkeltes kompetencer og ressourcer

Struktur

TEACCH – visuel forklaringer

Sociale historier

Kat-kassen

Anvisninger til hvordan en opgave løses

Grundregler for TEACCH

- Et arbejdsystem
- Fra venstre mod højre
- Ovenfra og ned
- Menings skabende for barnet/borgeren – giver information
- Giver selv-, medbestemmelse og indflydelse på eget liv.

Tænke over "De 8 H'er"

Hvad skal jeg lave?

Hvorfor skal jeg lave det?

Hvornår skal jeg lave det?

Hvor skal jeg lave det?

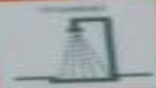
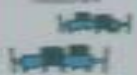
Hvordan skal jeg lave det?

Hvem skal jeg lave det med?

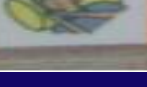
Hvornår er jeg færdig?

Hvad skal jeg så?

Mandag

Tirsdag

Onsdag

Torsdag

**Aalborg
Kommune**

Malene

brusebad

shampo

vaske hår

vaskeklud

boby shampo

arm

mave

ryg

ben

skridt

numse

skylle efter

håndklæde

Social historie

En anvisning til hvordan en opgave kan løses – en ønsket adfærd.

Jeg hedder Lotte og er 8 år.

Jeg går i skole 5 dage om ugen.

I skolen bruger vi de skolebøger jeg har med i min taske.

Det er vigtigt at jeg har skolebøgerne med så jeg kan arbejde sammen med lære
Sanne.

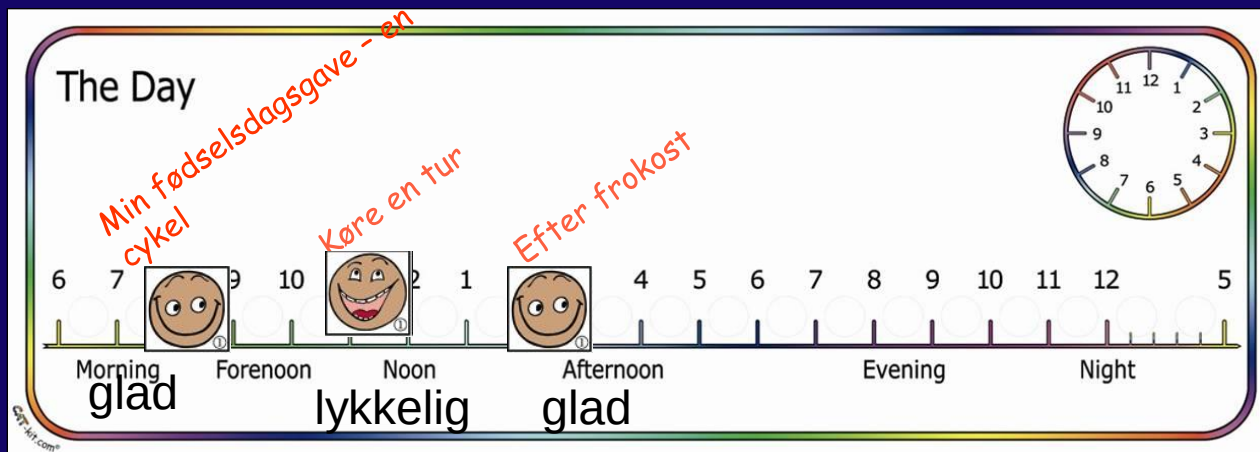
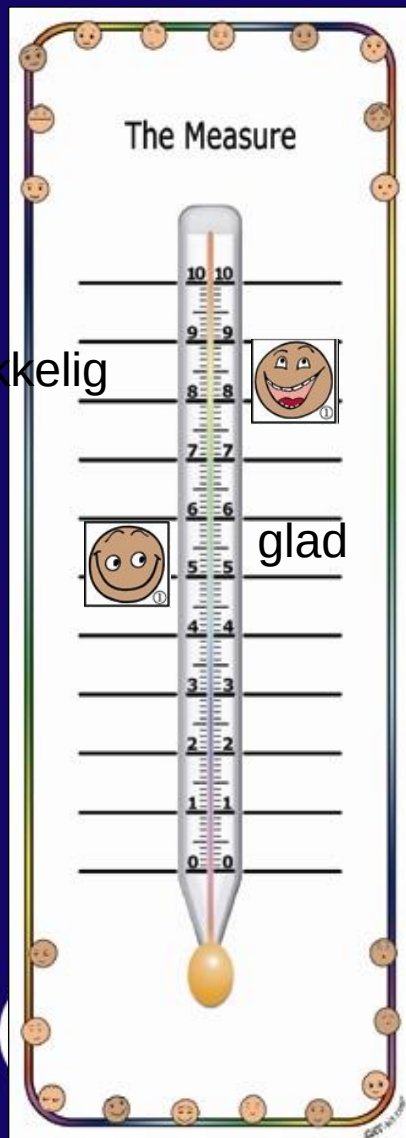
Sanne og jeg har det sjovt når vi arbejder i skolen med skolebøgerne.

Jeg vil prøve at huske at tage min taske med i skole.

Mor, far og Sanne bliver glade når jeg husker at tage min taske med i skole.

Kat kassen

lykkelig

KAT-samtalen Navn:

Min historie

Tanker

Følelser

1

2

3

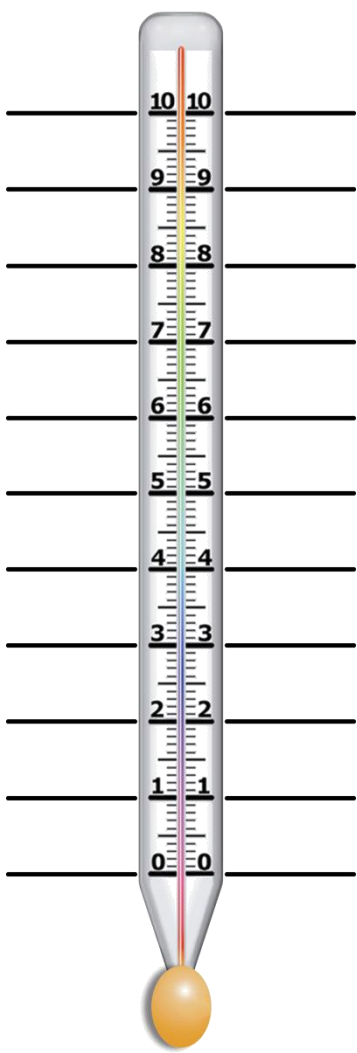
4

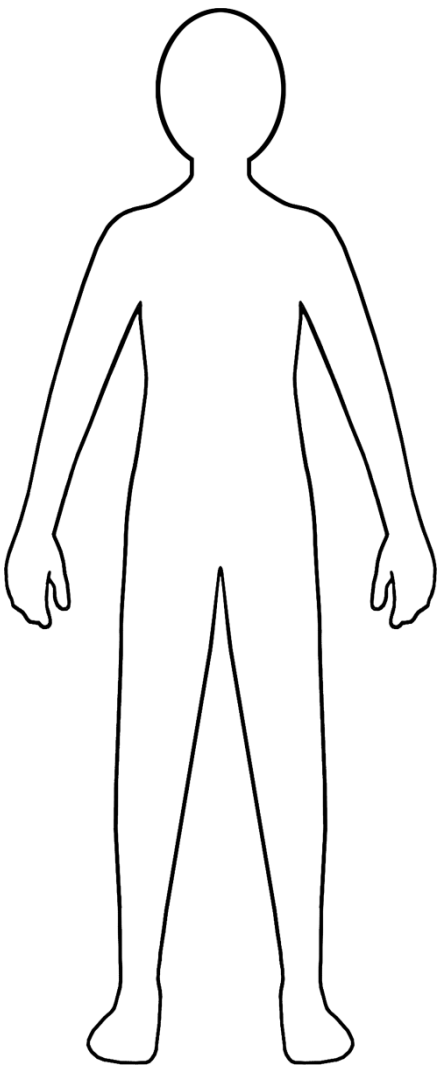
5

Mål følelser

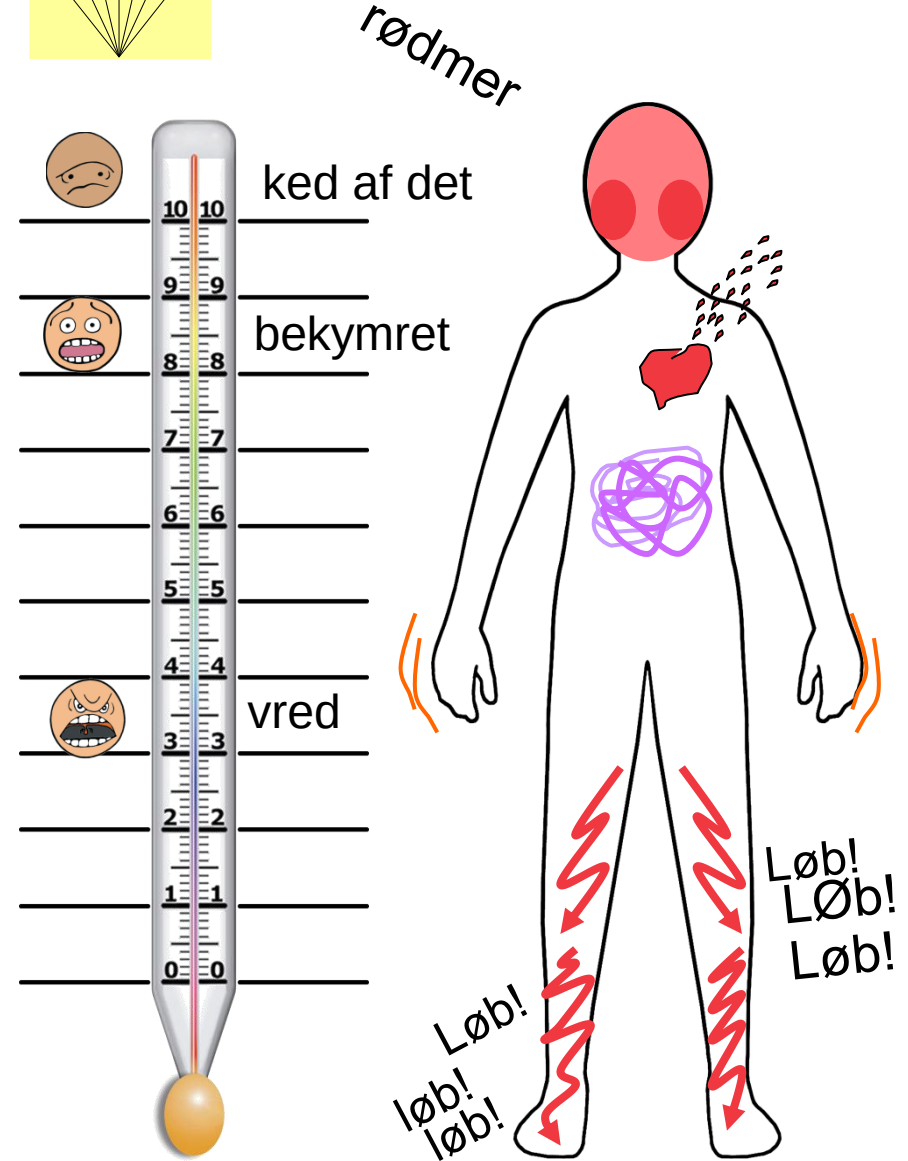
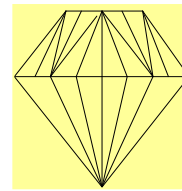
Hvad mærker kroppen?

Slåskampen

- 1 Han skubbede mig!
- 2 Han er min fjende
- 3 Han er ikke min ven
- 4 Jeg er alene
- 5

KAT skema

Situation	Tanker 	Følelser 	Krop 	Handling
Nye handlinger	Tanker 	Følelser 	Krop 	Tror på det

**Aalborg
Kommune**

Hvad skal barnet lære

Hygiejne – af og påklædning – valg af tøj i forhold til årstid –
mad og madlavning – indkøb – pengesager – sociale
redskaber – at forstå sig selv – at forstå andre – rengøring
– offentlig transport – bede om hjælp – redskaber til at
undgå stress og angst – skole viden -

Læringsstile

Hvornår lære mit barn bedst

Hvilke behov skal være opfyldt

Er der behov for motivationsfaktorer og hvilke

Hvordan fejre vi ny indlæring

Visuelt betyder ikke kun billeder

Ord

Kalender

Mobil telefon

Ipad – tablet

Film

**Aalborg
Kommune**